

Quick scan flora en fauna

Drechthoek 2 te Leimuiden

Gemeente Kaag en Braassem

28 april 2011

projectnummer 15.11.01

Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Drechthoek 2 te Leimuiden
Opdrachtgever: Gemeente Kaag en Braassem
Uw kenmerk: 11.02246/11.02775

Opdrachtnemer: Laneco
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl
Ons kenmerk: 15.11.01
Projectleider: ir. D van Pijkeren

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTENBESCHERMING	3
3	TOETSING	5
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	5
3.3	SOORTENBESCHERMING	6
4	CONCLUSIE	9
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	9
4.2	SOORTENBESCHERMING	9
4.3	CONSEQUENTIES	10
4.4	AANBEVELINGEN	11

BIJLAGEN:

Bijlage 1: literatuurlijst

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Leimuiden is de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein voorgenomen naast het bestaande industrieterrein Drechthoek. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (Kaart; Open Streetmaps, Luchtfoto Google Earth)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Leimuiden (gemeente Kaag en Braassem, provincie Zuid-Holland) ligt tussen het Braassemmermeer en de Westeinderplassen. De omgeving van Leimuiden bestaat uit natte polders en veengebied.

Het plangebied ligt aan de westzijde van Leimuiden, net ten westen van de N207. Aan de zuidzijde bevindt zich het bedrijventerrein Drechthoek 1 en noordelijk bevindt zich een rij huizen achter de hooggelegen Burgemeester Bakhuislaan. Achter deze huizen bevindt zich een nat, moerasachtig gebied. Aan de oostzijde van het plangebied, ten oosten van de Overloop, bevindt zich agrarisch buitengebied, wat hoofdzakelijk uit graslanden bestaat.

Het plangebied is omringd door wegen en watergangen. Ook door het plangebied heen loopt een brede watergang.

Het plangebied is grotendeels in gebruik als kwekerij. Een ander deel doet dienst als maïsakker. Er is daarmee nauwelijks natuurlijke begroeiing in het plangebied aanwezig. Tegen de Oosterweg aan staat een tweetal bedrijfswoningen met enkele schuren en kassen op en rond het erf. Op de erven is wat begroeiing aanwezig in de vorm van tuinen met wat bomen en struiken. Beide erven en de agrarische gronden waren tijdens het verkennende veldbezoek niet toegankelijk.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In het plangebied is de realisatie van het tweede deel van bedrijventerrein Drechthoek voorgenomen. Hiervoor worden alle bestaande elementen verwijderd.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boomarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogel- en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet altijd mogelijk is. De nieuwe beleidslijn van LNV is er daarom op gericht om voor deze soorten door mitigatie en compensatie, negatieve effecten te voorkomen.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens (zie bijlage 1). De gegevens geven alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) gegevens van Ravon (2007) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 17 maart 2011 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet*

Het dichtstbijzijnde gebied wat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck op 4 kilometer afstand van het plangebied.

Het plangebied (kwekerij en akker) zelf heeft geen directe relatie met het Natura2000 gebied. Omdat geen zware vormen van industrie worden gerealiseerd, is geen toename van uitstoot van schadelijk stoffen op het natuurgebied te verwachten. Gezien de afstand worden daarom geen indirecte effecten verwacht. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de voorgenomen ingreep is daarmee niet nodig.

3.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt ook niet in de EHS. Net ten noorden van het plangebied, achter de woningen aan de Burgemeester Bakhuizenlaan, ligt wel een EHS zone die onderdeel uitmaakt van de EHS van Zuid Holland. De enige relatie met dit gebied is een duiker onder de Burgemeester Bakhuizenlaan, van waaruit water uit de EHS het plangebied in stroomt. Effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn niet te verwachten. Het plangebied heeft door

het bijna geheel afwezig zijn van begroeiing geen functie als onderdeel van de EHS. Omdat geen zware industrie wordt gerealiseerd, en omdat het plangebied niet in of direct tegen de EHS ligt, en er geen directe relatie is met het EHS gebied, worden negatieve effecten uitgesloten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Het grootse deel van het plangebied bestaat uit kwekerijpercelen en akkerlanden. Hierin is nauwelijks natuurlijke begroeiing aanwezig. Zelfs langs de sloten is de berm erg smal of zelf geheel afwezig. Om de beide erven is wel sprake van wat begroeiing met her en der wat gras en (on)kruiden. Strikt beschermde planten worden gezien het intensieve gebruik, de voedselrijke omstandigheden en menselijke invloeden, niet verwacht.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In de tuinen en op de erven is enige dekking in de vorm van bosjes, rommelhoekjes en ruigte aanwezig waardoor algemeen voorkomende beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europeus*), mol (*Talpa europea*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992). Verblijfplaatsen van deze soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Als enige strikt beschermde soort kan volgens verspreidingsgegevens van de VZZ de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) in de omgeving voorkomen. Deze soort komt voor in natte, moerasachtige gebieden, waar geen concurrentie is van andere woelmuizen. Het kale plangebied, met beschoeide sloten met slechts beperkt begroeiing op de taluds, is niet geschikt voor deze soort. Deze, en andere strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht.

3.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en meervleermuis (*Myotis dasycneme*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis boombewonende soorten. De overige soorten zijn gebouwbewonend.

De akkers en kwekerijen zijn niet erg geschikt als foerageergebied. Enkel de grotere soorten vleermuizen als meervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zullen hier soms foerageren.

In het plangebied staan alleen rondom de beide woningen enkele bomen die dik genoeg zijn om voor vleermuizen geschikte holtes te bevatten (dikker dan 30 cm stamdoorsnede). Ook zijn beide woningen en een aantal bijgebouwen niet op voorhand ongeschikt als verblijfplaats. De voorgenomen ingreep kan daarmee leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek kan de effecten specificeren en de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied in beeld brengen.

3.3.4 Vogels

In en om het plangebied zijn tijdens het veldbezoek vogels als koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*), vink (*Fringilla coelebs*), houtduif (*Columba palumbus*), fazant (*Fringilla coelebs*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en blauwe reiger (*Anas platyrhynchos*) gehoord en/of gezien. Ook andere vogels kunnen in en nabij het plangebied voorkomen. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009). De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. In het plangebied kan een aantal van de soorten van deze lijst voorkomen.

In het plangebied kunnen van deze lijst van jaarrond beschermde soorten, gezien de habitats en omgeving, de huismus en uilen als steenuil en kerkuil niet op voorhand worden uitgesloten. Omdat de erven tijdens het veldbezoek niet toegankelijk waren, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van nestplaatsen/territoria van deze soorten nodig.

3.3.5 Amfibieën

Gezien de aanwezigheid van een watergangen in en om het plangebied kunnen enkele algemeen voorkomende amfibieënsoorten als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en bastaard kikker (*Rana esculenta*) aanwezig zijn in het plangebied (Ravon, 2007).

Verblijfplaatsen van deze algemeen voorkomende beschermde soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

De enige strikt beschermde soort die in de omgeving wordt verwacht volgens verspreidingsgegevens is de rugstreeppad (*Bufo calamita*) (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn). Deze pionierssoort overwinterd in vergraafbare, zandige bodems, en plant zich voort in poelen en plassen die soms niet meer zijn dan een bandenspoor. Gezien de aanwezigheid van kassen en de kwekerij, met daarin ondiepe, natte plekken, kan het plangebied onderdeel uitmaken van het leefgebied. Nader onderzoek kan aantonen, dan wel uitsluiten of deze soort aanwezig is.

3.3.6 Reptielen

Het open en kale plangebied is niet geschikt voor reptielen. Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving, en komen in akkerlanden, kwekerijen en op erven, zonder grotere eenheden schrale en structuurrijke vegetaties, niet voor. Volgens verspreidingsgegevens (Ravon, 2007) worden ook geen reptielen verwacht.

3.3.7 Vissen

In en om het plangebied liggen brede watergangen. Omdat nog geen gedetailleerde inrichtingsschets bekend is van de beoogde ingrepen, is ook nog niet bekend of de watergangen aangetast zullen worden. De watergangen zijn niet op voorhand ongeschikt voor beschermde vissoorten als bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en verschillende soorten modderkruipers. Als watergangen worden aangetast (gedempt, verlegd e.d.) is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van beschermde vissoorten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen zijn op erven en in een open akker/kwekerijgebied, zonder ruigere en beschutte vegetatie-elementen niet aanwezig. Ook andere beschermde soorten als mollusken kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

In Leimuiden is, noordelijk van het bestaande bedrijventerrein Drechthoek 1, de realisatie van een nieuw bedrijventerrein voorgenomen. Bestaande elementen worden ten behoeve van deze ingreep verwijderd. Voor deze ingreep plaatsvindt, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op 4 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied. Omdat geen zware industriële activiteiten worden ontplooid op het bedrijventerrein, zijn er geen effecten op dit in de Natuurbeschermingwet 1998 beschermde gebied te verwachten.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Het plangebied ligt ook niet in de EHS. Op korte afstand ten noorden van het plangebied ligt een gebied wat onderdeel uitmaakt van de EHS van Noord-Holland. Op dit gebied zijn als gevolg van de ingreep geen effecten te verwachten omdat geen zware industrie wordt gerealiseerd, er tussenliggende elementen (woningen) zijn, en omdat er geen water uit het plangebied naar dit beschermde gebied loopt.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als egel, mol, muizen en spitsmuizen, gewone pad, bruine kikker en bastaard kikker vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Van de meer strikt beschermde soorten kunnen vleermuizen, (jaarrond beschermde) vogels, vissen en de soort rugstreeppad niet op voorhand in het plangebied worden uitgesloten. Voor vogels moet rekening gehouden worden met het broedseizoen. Voor vleermuizen, de rugstreeppad, jaarrond beschermde uilen en de huismus is nader onderzoek nodig om na te gaan of er nesten in het plangebied aanwezig zijn. Naar vissen is nader onderzoek nodig als watergangen in het plangebied worden aangetast bij de voorgenomen ingreep.

Effecten op vleermuizen zijn alleen te verwachten als de gebouwen worden gesloopt en de bomen worden gekapt die rondom de erven staan. Uilen en de huismus verblijven in de gebouwen. Uilen kunnen daarnaast ook gebruik maken van andere delen van het plangebied.

4.3 CONSEQUENTIES

Natuurbeschermingwet 1998

Er zijn geen procedurele gevolgen te verwachten in het kader van de Natuurbeschermingwet 1998, omdat effecten op basis van deze quick scan flora en fauna niet worden verwacht.

EHS

Er zijn geen effecten op de nabijgelegen EHS te verwachten.

Flora- en faunawet

Gehele plangebied

Om de gevolgen van deze ingreep voor strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet te kunnen bepalen, dient nader onderzoek te worden gedaan naar de functie van het plangebied voor

- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); zomer- en najaarsverblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende soorten. Nader onderzoek kan van begin juni tot half juli (kraamkolonies) en in augustus en september (paarplaatsen).
- Uilen (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nestplaatsen van deze soort. Nader onderzoek kan net voor en in het broedseizoen.
- Huismus (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nestplaatsen van deze soort. Nader onderzoek kan in het broedseizoen.
- Rugstreeppad (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); nader onderzoek kan in de periode mei tot september na natte periodes.

Als er ook watergangen in de plannen worden aangetast (gedempt, verlegd, vergraven e.d.) is ook nader onderzoek nodig naar:

- Vissen (soorten van zowel tabel 2 als tabel 3 van de Flora- en faunawet); nader onderzoek kan buiten de winterperiode worden uitgevoerd.

Pas na een nadere veldinventarisatie kan worden bepaald of er ten aanzien van deze soorten (en daarmee voor de voorgenomen plannen) procedurele gevolgen in het kader van de Flora- en faunawet zijn.

Plangebied zonder bebouwing

Als besloten wordt de bestaande bebouwing buiten het plan te laten, is **geen** nader onderzoek meer nodig naar:

- Huismus;
- Vleermuizen.

Nader onderzoek naar de overige soort(groep)en is dan nog wel noodzakelijk.

Altijd geldende voorwaarden;

Verder zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit een ecologisch oogpunt vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de beoogde inrichting:

- Nieuw te bouwen gebouwen kunnen geschikt gemaakt kunnen worden voor vleermuizen door op een hoogte van 2,5 meter en hoger, open stootvoegen aan te brengen. Eventueel kan de spouw enkele centimeters breder gemaakt worden.
- Het ophangen van nestkasten of het gebruik van neststenen voor onder andere vleermuizen, huismus en gierzwaluw kan voor deze soorten een positief effect hebben in deze omgeving met veel geschikt leefgebied.
- Door watergangen een flauw talud te geven en deze extensief te beheren ontstaat er meer ruimte voor flora en fauna.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl